

Mentor in znanje

Št. 1 / januar-februar 2012

Spoštovani mentorji,

danes se bomo pogovarjali o metodah v izobraževanju starejših.

Že *Jan Amos Komenski* v *Veliki didaktiki* in *Nicolas de Condorcet* v *Načrtu za javni uk* razmišljata o tem, kako pomembne so metode, ki pomagajo najti pot za pretok in ustvarjanje znanja, ki bo ljudem *koristno*. Condorcet trdi celo, da so mladi njegovega 18. stoletja prav zaradi metod dosti bolj izobraženi kot so bili mladi stoletja pred tem. *Eduard Lindeman*, ameriški teoretik izobraževanja odraslih, (zmotno) misli celo, da teme v izobraževanju odraslih niso pomembne, pomembne so le metode.

Kaj je torej metoda? Definicija, ki jo navaja *Peter Jarvis* v *International Dictionary of Adult and Continuing Education*: »Metoda je uveljavljen, sistematičen red opravljanja nekega dejanja ali procesa,« četudi poudari bistveno: da gre za urejenost in zaporedje, najverjetneje ne pove dovolj.

Metode so kompleksne in posežejo v celotno učno-vzgojno komunikacijo in niso odvisne le od nas, marveč tudi od naših študentov.

Pri svojem delu ste tudi sami spoznali, da ni dovolj, da dobro obvladate svojo stroko, ni pomembno le *kaj*, marveč je pomembno tudi *kako*. Kako boste od svojega področja, svoje teme, našli pot do svojih študentov, kako boste sprožili v njih radovednost, čustva, tako pomembna za učenje, kako boste razstavili tematsko znanje na zaporedje enot, da bo lahko doseglo vaše študente. V vseh dejavnostih in tako tudi v izobraževanju, je pomembno obvladovati proces, brez tega dejavnost ni učinkovita. Proces pa je moč obvladati le, če vemo, kateri so njegovi sestavni deli, kakšno je njihovo zaporedje. Tega pa ne določimo zgolj v svoji glavi ali na papirju, proces se zmeraj oblikuje skupaj z našimi študenti.

Metoda ni nekaj preprostega, saj v sebi združuje številne didaktične postopke in tehnike, pa tudi znanje, kulturo, prepričanje in vrednote, ki jih mentor ima in jih želi prenesti na svoje učence v skupini, pa tudi vse znanje, kulturo, prepričanja, ki jih imajo študenti in jih prenašajo na vse v študijski skupini.

V nadaljevanju bom prikazala metodo, srečujemo jo vse pogosteje, ki v marsičem spominja na neko drugo metodo, imenovano **Diskusija v piramidi**. O istem vprašanju se pogovarjajo trojice. Ko že nekaj domislijo skupaj, se trojice združijo v skupine po šest. Potem skupine po šest v skupine po dvanajst. Nazadnje pride do poročanja celotni študijski skupini. Metoda pa, ki jo želim predstaviti zdaj, se imenuje

Kavarna svetovljanov (World café)

Prizorišče je postavljeno kot kavarna z mizami za štiri do pet gostov. Na mizah so listi 'flip chart' in nekaj barvnih svinčnikov. Tam so tudi osvežilni napitki.

Gosti, ki sedijo za mizo, opravijo pogovor, ki traja 20 minut. Pogovarjajo se o posameznem vidiku skupne teme (npr. solidarnost kot skupna tema, solidarnost v družini kot prvi vidik, solidarnost v lokalni skupnosti kot drugi vidik, solidarnost v svetu kot tretji vidik). Na koncu

pogovora ostane za vsako mizo ena oseba kot gostitelj, drugi trije ali štirje pa se presedejo k drugim mizam.

Gostitelj pozdravi nove člane omizja in jim na kratko predstavi dotedanji potek razprave o posameznem vidiku skupne teme; tj. teme njegovega omizja. Z novimi razpravljavci nadaljuje pogovor na vidik teme njegovega omizja. Lahko pa na isti način sprejme še naslednje goste in jim predstavi rezultate predhodnih pogovorov. Nazadnje se udeleženci vrnejo k svojim mizam. Gostitelji posameznih omizij pa vsem skupaj predstavijo rezultate razprave. Lahko takoj ali kasneje, ko poročila pripravijo.

Lep pozdrav,

Dušana Findeisen